

Op Stapel 2018-28

7 december 2018

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Onderwijsdecreet XXIX**

Voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXIX

Tenzij anders vermeld, gaan de maatregelen in op 1 september 2019.

Personeel

- Er wordt in het basisonderwijs een nieuwe personeelscategorie gecreëerd, die van het **pedagogisch ondersteunend personeel**. Het vastleggen van de ambten binnen de nieuwe personeelscategorie wordt overgelaten aan de Vlaamse Regering.
- *Schoolbesturen kunnen gegevens over personeelsleden alleen maar uitwisselen als een expliciete rechtsgrond ze dat ook toestaat.* Daarom wordt in de regelgeving ingeschreven dat schoolbesturen in een scholengemeenschap met verschillende schoolbesturen gemachtigd zijn de gegevens uit te wisselen die voor het naleven van de regelgeving rond TADD relevant zijn. Gegevens met betrekking tot functionerings- en evaluatiegesprekken kunnen alleen worden uitgewisseld tussen de instellingen van de scholengemeenschap waar het personeelslid is aangesteld.
- Ook vast benoemde personeelsleden van de onderwijsinspectie kunnen een verlof TAO aanvragen om, bij de pedagogische begeleidingsdiensten of elders binnen het onderwijs, tijdelijk een opdracht op te nemen. Het verlof is een gunst, geen recht: de inspecteur-generaal beslist.
- Vanaf 1 januari 2019 is de regelgeving over het *politiek verlof* ook van toepassing op de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst (een nieuwe structuur binnen de raad voor maatschappelijk welzijn) en de districtsburgemeesters en leden van het districtscollege (nieuwe ambtsbenamingen voor de voorzitter en de leden van de districtsraad).

Basisonderwijs

- Er wordt in het basisonderwijs een nieuwe personeelscategorie gecreëerd, die van het **pedagogisch ondersteunend personeel**. Het vastleggen van de ambten binnen de nieuwe personeelscategorie wordt overgelaten aan de Vlaamse Regering.
- Op 1 september 2020 start een nieuwe zesjarige cyclus voor de scholengemeenschappen. Aan de regels verandert niets. Na zes jaar is telkens een stilzwijgende verlenging mogelijk voor weer zes jaar¹. Schoolbesturen die na een cyclus de samenwerking niet wensen voort te zetten, moeten dat aan de andere besturen in de scholengemeenschap laten weten vóór de eerste mei. In de loop van de zesjarige cyclus kan een school enkel uit de scholengemeenschap stappen als de scholengemeenschap onder de 900 gewogen regelmatige leerlingen zakt, of nog, als de school wordt overgenomen door een ander schoolbestuur en de schoolbesturen die de scholengemeenschap vormen, akkoord gaan met de uitstap uit de scholengemeenschap. De mogelijkheid uit te stappen om toe te treden tot een bestuur met bijzondere kenmerken (een bepaling waaraan nooit uitvoering is gegeven, omdat de Vlaamse Regering niet heeft vastgelegd wat onder zo'n bestuur

¹ Een stilzwijgende verlenging 'van rechtswege' is ook mogelijk voor de huidige scholengemeenschappen die hun werking voortzetten vanaf 2020-21.

moest worden verstaan) wordt geschrapt. Instappen in een bestaande scholengemeenschap kan altijd. De beslissing of, als er meer schoolbesturen mee gemoeid zijn, de overeenkomst, tot het vormen, het wijzigen van de samenstelling of de verlenging van rechtswege, van een scholengemeenschap moeten aan het personeel en aan AGODI worden gemeld vóór 15 juni van het voorafgaande schooljaar.

- De lerarenplatformen lopen dit schooljaar op proef. Onderwijsdecreet XXIX voorziet in de mogelijkheid dat het proefproject in 2019-20 doorloopt. Er zullen dus ook in 2019-20 lerarenplatformen kunnen worden gevormd.
- Het *getuigschrift bereikte doelen*, dat, vanaf dit schooljaar, voor leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet behalen, moest aangeven welke doelen de leerling op het einde van het lager onderwijs wél had bereikt, valt weg. Er was te veel discussie over het nut ervan. Leerlingen aan wie het getuigschrift basisonderwijs niet wordt gegeven, krijgen een verklaring over het aantal gevolgde jaren en de aard ervan (gewoon/buitengewoon), een schriftelijke motivering waarom zij het getuigschrift niet krijgen, en aandachtspunten. Info over de doelen die de leerling heeft gehaald, kunnen worden opgenomen in de BASO-fiche.

Secundair Onderwijs

- Op 1 september 2020 start een nieuwe zesjarige cyclus voor de scholengemeenschappen. Aan de regels verandert niets. Na zes jaar is telkens een stilzwijgende verlenging mogelijk voor weer zes jaar². In de loop van de zesjarige cyclus kan een school enkel uit de scholengemeenschap stappen als de scholengemeenschap onder de 900 gewogen regelmatige leerlingen zakt, of nog, als de school wordt overgenomen door een ander schoolbestuur en de schoolbesturen die de scholengemeenschap vormen, akkoord gaan met de uitstap uit de scholengemeenschap. De mogelijkheid uit te stappen om toe te treden tot een bestuur met bijzondere kenmerken (een bepaling waaraan nooit uitvoering is gegeven, omdat de Vlaamse Regering niet heeft vastgelegd wat onder zo'n bestuur moest worden verstaan) wordt geschrapt. Instappen in een bestaande scholengemeenschap kan altijd. De beslissing of, als er meer schoolbesturen mee gemoeid zijn, de overeenkomst, tot het vormen, het wijzigen van de samenstelling of de verlenging van rechtswege, van een scholengemeenschap moeten aan het personeel en aan AGODI worden gemeld uiterlijk op 31 maart van het voorafgaande schooljaar.
- De lerarenplatformen lopen dit schooljaar op proef. Onderwijsdecreet XXIX voorziet in de mogelijkheid dat het proefproject in 2019-20 doorloopt. Er zullen dus ook in 2019-20 lerarenplatformen kunnen worden gevormd.
- Een aantal aanpassingen aan de regelgeving heeft betrekking op de kwalificatiestructuur, in lijn met de modernisering van het secundair onderwijs. Zo worden er, conform het decreet van 26 januari 2018 houdende wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de codex secundair onderwijs, wat de onderwijsdoelen betreft eindtermen vastgelegd per finaliteit en worden specifieke eindtermen vastgelegd voor het tweede leerjaar van de derde graad van domeinoverschrijdende doorstroomrichtingen (aso),

² Een stilzwijgende verlenging 'van rechtswege' is ook mogelijk voor de huidige scholengemeenschappen die hun werking voortzetten vanaf 2020-21.

domeingebonden doorstroomrichtingen (kso/tso) en richtingen met dubbele finaliteit (tso/kso). Een Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad waarmee een diploma behaald kan worden dat toegang verleent tot een bacheloropleiding, leidt tot een onderwijskwalificatie op niveau 4. Een Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad als beroepsgerichte specialisatie leidt tot een of meer beroepskwalificaties op niveau 3 of 4, gebeurlijk aangevuld met deelkwalificaties.

- *De eindtermen voor het verwerven van de sleutelcompetenties andere talen in de B-stroom van de eerste graad zijn generiek geformuleerd.* Er wordt nu gepreciseerd dat ze **ten minste** in het Frans moeten worden gerealiseerd. Daarmee sluit de regeling ná de modernisering aan bij de huidige, waar Frans deel uitmaakt van de basisvorming in de B-stroom van de eerste graad.
- *De implementatie van de curriculumdossiers start voor de eerste graad op 1 september 2019, voor de tweede graad op 1 september 2021, voor de derde graad op 1 september 2023 en voor het derde leerjaar van de derde graad op 1 september 2025.* Zolang blijft de inspectie bij een doorlichting uitgaan van de leerplannen (zoals van toepassing in het schooljaar waarin de doorlichting plaatsvindt of in het voorafgaande schooljaar), meer bepaald van de leerplandoelen die het bereiken van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen (als die zijn vastgelegd) beogen.
- Bij de modernisering van het derde leerjaar van de derde graad vanaf het schooljaar 2025-26, zal het naamloos leerjaar worden vervangen door een Se-n-Se voor leerlingen uit de arbeidsmarktfinaliteit die een bachelor willen aanvatten. In afwachting kunnen scholen BSO het naamloos jaar vrij programmeren.
- De inspectie kan bij een doorlichting een ongunstig advies geven dat enkel slaat op de organisatie van het betrokken structuuronderdeel in een vestigingsplaats, zonder dat dat gevolgen hoeft te hebben voor het aanbod van dat structuuronderdeel in een andere vestigingsplaats van de school.
- Het medisch attest als toelatingsvoorwaarde tot opleidingen waarin leerlingen in aanraking komen met voedingswaren werd uit het KB van 13 juni 2014 *betreffende levensmiddelenhygiëne* geschrapt. Maar dat doet niets af aan de meldingsplicht. Als de medische toestand van de leerling het risico inhoudt op rechtstreekse of onrechtstreekse verontreiniging van levensmiddelen, moeten de ouders of de leerling de school daar onmiddellijk van op de hoogte brengen. De school kan dan beslissen dat de leerling tijdelijk bepaalde programmaonderdelen niet mag volgen, of dat hij moet overstappen naar een andere opleiding. De ouders of de leerling én de school brengen, in voorkomend geval, ook de stageplaats of de werkgever (stelsel leren en werken, duale trajecten) op de hoogte.
- De fusie van een aantal gemeenten noopt tot aanpassing van de onderwijszones. Zo vallen voortaan alle deelgemeenten van de nieuwe fusiegemeenten Aalter, Deinze en Kruisem in zone 27, die van Lievegem in zone 29; die van Oudsbergen en Pelt in zone 22 en die van Puurs-Sint-Amands in zone 2.

Buitengewoon secundair onderwijs

- Lesbijwoning elders kan voor leerlingen die zijn ingeschreven in opleidingsvorm 1, 2 of 3, binnen of buiten de eigen school, in dezelfde of een andere administratieve groep, in dezelfde of een andere opleidingsvorm. Voor leerlingen in OV 4 kan lesbijwoning elders, binnen of buiten de eigen school, in dezelfde administratieve groep of een andere administratieve groep enkel binnen OV 4. Het kan voor hen niét in een andere onderwijsvorm, omdat dan afgestapt wordt van het gemeenschappelijk curriculum.

Het gaat telkens om maximaal de helft van de wekelijkse lessen van het structuuronderdeel waarin de leerling is ingeschreven. De lesbijwoning elders binnen of buiten de school moet ook beperkt blijven tot een gedeelte van één schooljaar (voor een volgend schooljaar moet men desgewenst het attest maar wijzigen). Als het gaat om lesbijwoning binnen dezelfde school of in scholen van dezelfde scholengroep, dan maken de leraars die betrokken zijn bij de vorming van de leerling, als stemgerechtigd lid deel uit van de klassenraden; gaat het om scholen van een andere scholengroep, dan hebben ze er een raadgevende stem.

- De programmatieregels voor een nieuwe opleiding in OV 3 worden geschrapt. Ze worden vervangen door een programmatieprocedure, die gelijk loopt met die in het gewoon secundair onderwijs, met als bijkomende voorwaarde dat er voor de organisatie van de bijkomende opleiding met het gewoon secundair onderwijs moet worden samengewerkt. Het aanvraagdossier kan betrekking hebben op opleidingen in, enkel, de opleidingsfase, de kwalificatiefase of de integratiefase of tegelijk in (de) verschillende fasen. Het moet worden ingediend uiterlijk op 30 november in het **tweede**³ schooljaar vóór de oprichting. Het gaat hier om vervaltermijnen: wie te laat komt of een onvolledig dossier indient, vist achter het net. Het dossier bevat:

- de identificatiegegevens van het schoolbestuur, de school en de vestigingsplaats;
- het schooljaar waarop de programmatie betrekking heeft;
- de benaming van de opleiding(en) waarop de programmatie betrekking heeft, mét een grondige motivering van de aanvraag;
- per opleiding, een samenwerkingsovereenkomst met een of meer scholen voor gewoon voltijds beroepssecundair onderwijs uit de buurt met een gelijkaardig studieaanbod;
- stavingsstukken: de overeenkomst met een school voor BSO; een stuk dat aantoont dat de programmatie spoort met de afspraken in de scholengemeenschap; het protocol van de onderhandelingen in het bevoegde lokale comité (aangezien programmaties een bevoegdheid zijn van de raad van bestuur van de scholengroep is het tussencomité van de scholengroep hier het bevoegde comité).

De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 30 april en deelt haar beslissing mee binnen twee weken.

De rationalisatieregels per opleiding in OV 3 valt weg. Scholen die op de eerste september 2019 opleidingen in afbouw hebben, omdat ze op 1 oktober 2018 voor het eerst onder de rationalisatieregels zakten, krijgen nog de kans de afbouw stop te zetten op 1 september 2019. Doen ze dat niet op 1 september 2019, dan bouwen ze verder af. Afbouw, nu dus alleen nog vrijwillig, gebeurt leerjaar na leerjaar, te beginnen bij het laagste.

³ In het tweede jaar vóór de oprichting: zo krijgen alle betrokkenen voldoende zicht op de mogelijke vervolgtrajecten na de observatiefase.

- Vanaf het schooljaar 2002-03 werden de richtgetallen voor het paramedisch personeel in type 3 verhoogd. Dat gold ook voor de internen in het GO!, maar de regelgeving werd, voor internen uit het secundair onderwijs, nooit aangepast – een vergetelheid zonder erg omdat er geen internen SO type 3 waren. De richtgetallen voor type 9 (ASS) evenwel zijn dezelfde als voor type 3, en type 9-internen zijn er wél. Het richtgetal voor internen SO type 3 en 9 wordt dan ook verhoogd naar 7,3.

Alternierende Opleidingen (Duaal Leren en Leren en Werken)

- Een van de erkenningsvoorwaarden voor een onderneming die participeert in alternierende trajecten, is de aanstelling binnen het bedrijf van een mentor *van onberispelijk gedrag*. In een uitvoeringsbesluit wordt nog gepreciseerd dat het betrokken sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren zal vastleggen wat daaronder nu precies begrepen moet worden. Uiteindelijk zal het *onberispelijk gedrag* moeten blijken uit een uittreksel uit het strafregister dat niet langer dan een jaar tevoren werd afgegeven. De mentor moet ook een mentorenopleiding volgen. Hoe die er moet uitzien, binnen welke termijn ze moet worden gevolgd, of er vrijstelling mogelijk is en welke sancties er komen als er geen opleiding wordt gevolgd of als ze niet tijdig wordt gevolgd, moet ook nog worden uitgewerkt in een uitvoeringsbesluit.

- In principe heeft ook de leerling in een alternierende opleiding de schoolvakanties. Daar kan worden van afgeweken⁴:

- wanneer het betrokken sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, wegens seizoensgebonden activiteiten, een structurele afwijking toestaat. De Vlaamse Regering moet die afwijking goedkeuren;
- wanneer de partijen overeenkomen dat de leerling *omwille van een leeropportunity* (sic) wordt opgeleid tijdens een schoolvakantie;

In beide gevallen recupereert de leerling zijn vakantie tijdens hetzelfde schooljaar op dagen waarop hij volgens het uurrooster in de onderneming zijn opleiding volgt.

- in een opleiding van het deeltijds beroepssecundair onderwijs, de leertijd, de kwalificatiefase en integratiefase van het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 3 of in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad van het voltijds secundair onderwijs: wanneer het betrokken sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren de schoolvakanties vermindert tot twaalf weken. Het sectoraal partnerschap en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kunnen dat enkel in consensus beslissen, op basis van criteria die het Vlaams Partnerschap vastlegt;
- voor leerlingen in een duaal structuuronderdeel ingericht op het niveau Se-n-Se of het derde leerjaar van de derde graad van het voltijds secundair onderwijs (al dan niet onder de vorm van een specialisatie) wordt de schoolvakantie gereduceerd tot acht schoolvakantieweken op schooljaarbasis.

⁴ Volgens de tekst van het voorontwerp bij het afsluiten van de onderhandelingen gelden de mogelijke afwijkingen op de schoolvakantie ook voor leerlingen met een *stageovereenkomst alternierende opleiding*. Het GO! en de koepels die bij het voorafgaand overleg betrokken waren, waren unaniem in hun afwijzing van een regeling die niet conform de afspraken is (zie verder bij [het standpunt van het GO! in het protocol over de onderhandelingen](#)). De onderhandelingen werden afgesloten zonder eindconclusie. Of de bepaling uiteindelijk ook zal standhouden voor leerlingen met een stageovereenkomst, is vooralsnog niet duidelijk.

De vakantiedagen zijn onbetaald, op de vakantiedagen na die de leerling zou opbouwen op basis van de regelgeving inzake betaalde vakantie die op hem van toepassing is. Betaalde vakantiedagen moeten worden opgenomen tijdens de schoolvakanties.

Hoe dan ook heeft de leerling in juli-augustus recht op vier weken aaneensluitende vakantie.

- Er is geen leervergoeding verschuldigd als de leerling arbeidsongeschikt is wegens ziekte voor de dagen arbeidsongeschiktheid die samenvallen met onbetaalde vakantiedagen (zie hiervoor) of als hij arbeidsongeschikt is wegens arbeidsongeval of beroepsziekte.
- Tijdens de periodes waarin een leerling een gedeelte van zijn opleiding volgt op de werkplek (dual leren, stages), moet er altijd een vertegenwoordiger van de school bereikbaar zijn. Een en ander gebeurt, in hoofde van een personeelslid, op basis van vrijwilligheid. Als een personeelslid tijdens een vakantieverlofperiode beschikbaar moet zijn, dan kan het die verlofdagen op een ander moment opnemen, steeds binnen de mogelijkheden van de school- of centrumorganisatie. Over de criteria en afspraken (onder meer over hoelang op voorhand het vakantieverlof moet worden aangevraagd en in welke periodes van het jaar het kan worden opgenomen) wordt onderhandeld in het basiscomité van de school of het centrum.

Ondersteuningsnetwerken

- In [Op Stapel 2018-16](#) van 18 mei 2018 kon u lezen dat vanaf dit schooljaar middelen worden vrijgemaakt om er in een van de scholen voor buitengewoon onderwijs in elk ondersteuningsnetwerk coördinatoren (voltijds of halftijds) mee aan te stellen. Het budget daarvoor werd weggehaald bij de middelen die de pedagogische begeleidingsdiensten kregen voor de professionalisering van personeelsleden in het gewoon onderwijs voor het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Daarnaast bleef de mogelijkheid bestaan om middelen van het ondersteuningsnetwerk aan te wenden voor 'taken die geen leerling- of leerkrachtgerichte ondersteuning inhouden', op voorwaarde dat alle onderhandelingscomités in de betrokken scholen hun akkoord gaven. Die voorwaarde wordt geschrapt. De Vlaamse Regering zal een globaal maximumpercentage vastleggen waarbinnen middelen van de ondersteuningsnetwerken bijkomend voor coördinatietaken kunnen worden ingezet. Een akkoord in elk comité is dan niet nodig (uiteraard wordt er in het bevoegde lokale comité, zoals altijd, onderhandeld over de aanwending van personeelsmiddelen). De ondersteuningsnetwerken zullen wel concreet moeten aantonen dat de middelen die zij al krijgen voor coördinatieopdrachten, niet volstaan. De prestatieregeling voor personeel met een coördinatieopdracht is dezelfde als voor de andere personeelsleden in het ondersteuningsnetwerk.

De middelen die voor coördinatieopdrachten worden bestemd, mogen niet worden ingezet voor niet-leerling- of niet-leerkrachtgerichte taken, andere dan coördinatieopdrachten.

Leerlingenbegeleiding

- Ouders met klachten over de redelijke aanpassingen door de school, de ondersteuning door het ondersteuningsnetwerk of een school voor buitengewoon onderwijs, of het verslag of gemotiveerd verslag, kunnen daarover een gesprek aangaan met een CLB-medewerker. Daar kan een getrapte overleg- en bemiddelingstraject uit voortvloeien:
 - als de klachten betrekking hebben op de invulling van het begrip *redelijke aanpassingen* door de school voor gewoon onderwijs, dan spreken de ouders eerst de school voor gewoon onderwijs aan; gaat het over de ondersteuning, dan spreken ze eerst het ondersteuningsnetwerk en de betrokken school voor buitengewoon onderwijs aan. Het CLB ondersteunt de ouders daarbij;
 - gaat het over het verslag of gemotiveerd verslag, dan volgen de ouders de klachtenprocedure van het betrokken CLB. Die procedure kan bij het CLB worden opgevraagd of wordt opgenomen in het schoolreglement.

Komt het niet tot een vergelijk, dan kan bemiddeling worden gevraagd door een medewerker van een niet-betrokken CLB. Centra maken daarover, netoverstijgend, afspraken. Bemiddeling wordt vanaf 1 september 2023 een bijkomend thema in de werking van de netoverstijgende regionale ondersteuningseenheden.

Uiteindelijk, maar enkel bij klachten over het verslag (niet dus bij klachten over het gemotiveerd verslag, de ondersteuning of de invulling van het begrip *redelijke aanpassingen*) kunnen ouders, het CLB en de school terecht bij de Vlaamse Bemiddelingscommissie.

- In [Op Stapel 2018-02](#) van 10 januari 2018 kon u lezen dat een CLB tot het schooljaar 2022-23 nooit minder omkaderingsgewichten krijgt dan het had op 31 augustus 2017. Om perverse effecten te vermijden, centra die bewust de samenwerking met scholen zouden stopzetten mét behoud van hun omkadering, verliezen de centra 10 % van hun omkadering per school die ze intentioneel afstoten. AGODI beslist over de inhouding, nadat de bemiddelingscommissie haar werk heeft gedaan.
- De bepaling in het decreet leerlingenbegeleiding dat voor het vaccineren van een minderjarige leerling altijd de toestemming van de ouders nodig is, wordt geschrapt. Ze was niet conform artikel 12 van de Wet *betreffende de rechten van de patiënt*. Dat bepaalt dat de patiënt bij de uitoefening van zijn rechten wordt betrokken rekening houdend met zijn leeftijd en maturiteit. De minderjarige die tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat wordt geacht, kan zijn rechten zelfstandig uitoefenen.
- *Net als in de diverse onderwijsniveaus kan ook in de CLB's statutair tijdelijk personeel worden aangesteld op werkingsmiddelen (PWB)*. Naast de werkingsmiddelen kunnen daarvoor ook middelen worden aangewend die de CLB's ontvangen uit andere beleidsdomeinen: de Vlaamse Ondersteuningspremie (uitgekeerd door de VDAB) en subsidies van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.
- Het decreet leerlingenbegeleiding bepaalt dat personeel dat in de **Permanente OndersteuningsCel**, de regionale ondersteuningseenheid of de netoverstijgende regionale ondersteuningseenheid wordt aangesteld met overgedragen omkaderingsgewichten, administratief verbonden wordt (of blijft) aan (de) centra die deel uitmaken van de

regionale ondersteuningscel of netoverstijgende regionale ondersteuningscel, c.q. door de POC worden ondersteund. Dat wordt nu gecorrigeerd: de POC is zelf een instelling; personeel aangesteld in de POC is ook administratief aan de POC verbonden.

Volwassenenonderwijs

- *Onderwijsdecreet XXVIII voert in het decreet betreffende de kwalificatiestructuur het begrip deelkwalificatie in. Het gaat om samenhangende gehelen van competenties die op zich niet leiden tot een beroepskwalificatie, maar toch ook wel uitstroomkansen bieden. Net zoals de beroepskwalificatie worden deelkwalificaties vastgelegd door de vertegenwoordigers van de betrokken arbeidsmarktsector, tijdens de opmaak van de beroepskwalificatie. Omdat een deelkwalificatie niet altijd zal samenvallen met één module, maar eventueel in verschillende modules wordt verworven, wordt, naast het bestaande begrip deelcertificaat, het bewijs van deelkwalificatie als studiebewijs in het volwassenenonderwijs ingevoerd. De opleidingsprofielen zullen moeten aangeven welke combinaties van modules tot een bewijs van deelkwalificatie leiden.*
- Modules uit de studiegebieden Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 en Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4 kunnen gedeeltelijk gelijktijdig (geïntegreerd) worden aangeboden met andere (niet-NT2-)modules. Het totale lesvolume is dan niet de som van de volumes van de afzonderlijke modules: voor het geïntegreerde gedeelte staan de betrokken leerkrachten (immers) samen voor de klas. De samen-georganiseerde lessen moeten uiteraard wel op elkaar zijn afgestemd. Minstens de helft van het volume NT2 moet hoe dan ook apart worden gegeven. Het volume dat geïntegreerd wordt gegeven, kan dan ook nooit hoger liggen dan de helft van het volume van de module(s) NT2 en evident niet hoger dan het totale volume niet-NT2-module(s) dat de cursist volgt. Op de financiering hebben dergelijke verkorte trajecten geen invloed: de modules worden volledig gefinancierd, ook het gedeelte dat geïntegreerd wordt gegeven.
- *Sinds 1 september 2018 is een bewijs Basiskennis Bedrijfsbeheer geen vereiste meer voor het uitoefenen van een zelfstandige activiteit. Er wordt wél een nieuw opleidingsprofiel Ondernemerschap ontwikkeld, met een flexibel aanbod gericht op het verwerven van ondernemerscompetenties. Om leerplichtige jongeren te stimuleren zo'n opleiding te volgen, is er volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld voor leerlingen in de derde graad van het secundair onderwijs, voor leerlingen in het DBSO, leerlingen in een centrum voor deeltijdse vorming en leerlingen in een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.*
- Er worden 'precisering' aangebracht aan de regeling voor de berekening van de omkadering in de overgangperiode naar het nieuwe financieringssysteem (de schooljaren 2019-20, 2020-21, 2021-22 en (voor de werkingsmiddelen) 2022-23).

Wat de omkadering (leraarsuren en punten ondersteuning) betreft:

Voor 2019-20 wordt die nog berekend op basis van de huidige regelgeving, referteperiode 1 april 2018-31 maart 2019; met dien verstande dat er geen rekening meer wordt gehouden met de LUC's die in de SLO en het HBO₅ werden gegenereerd, maar er wordt wel een groeionorm in rekening gebracht (die moet de Vlaamse Regering nog vastleggen).

Voor 2020-21 en 2021-22 wordt ze berekend aan de hand van de nieuwe regelgeving:

- in 2020-21 op basis van het aantal gewogen financieringspunten gegenereerd in de referteperiode 1 januari 2019-31 december 2019. Ook hier wordt groei⁵ in rekening gebracht. De groei wordt bepaald door 3, 33 keer het aantal LUC's gegenereerd tijdens de periode 1 januari-31 maart 2019 te vergelijken met het aantal LUC's gegenereerd tijdens de referteperiode 1 april 2018-31 maart 2019;
- in 2021-22 op basis van het aantal gewogen financieringspunten gemiddeld gegenereerd in de referteperioden 1 januari -31 december 2019 en 1 januari-31 december 2020.

Wat de **werkingsmiddelen** betreft:

Voor 2019-20 worden die nog berekend op basis van de huidige regelgeving, referteperiode 1 april 2018-31 maart 2019; met dien verstande dat er geen rekening meer wordt gehouden met de LUC's die in de SLO en het HBO₅ werden gegenereerd.

Voor 2020-21, 2021-22 en 2022-23 worden ze berekend aan de hand van de nieuwe regelgeving, op basis van het aantal gewogen financieringspunten, respectievelijk

- voor 2020-21: gegenereerd tijdens de referteperiode 1 januari-31 december 2019;
- voor 2021-22: gemiddeld gegenereerd tijdens de referteperioden 1 januari-31 december 2019 en 1 januari-31 december 2020;
- voor 2022-23: gemiddeld gegenereerd tijdens de referteperioden 1 januari-31 december 2019, 1 januari-31 december 2020 en 1 januari-31 december 2021.

Centra die in 2020-21 tot 2022-23 leraarsuren, punten ondersteuning of werkingmiddelen verliezen ten opzichte van **2019-20** (het laatste jaar waarin de middelen worden toegekend op basis van de oude regelgeving), krijgen een compensatie: 100 % van dat verlies in 2020-21, 66 % in 2021-22 en 33 % in 2022-23.

Of een centrum voor het schooljaar 2020-21 voldoet aan de rationalisatienorm, wordt bekeken aan de hand van de referteperioden 1 april 2018-31 maart 2019 en 1 januari-31 december 2019.

Deeltijds Kunstonderwijs

- Een leerling die al les volgt in de academie, heeft voorrang op nieuwe leerlingen als hij zich, **voor het vervolg** van zijn opleiding, **vóór 15 juli**, inschrijft.
- Uit de definitie van *regelmatige leerling* wordt de voorwaarde geschrapt *dat de leerling zijn inschrijvingsgeld betaald moet hebben*. Uiteraard moeten leerlingen hun inschrijvingsgeld betalen. Maar dat gebeurt al eens ná 30 september, of in schijven later in het schooljaar. Die leerlingen zouden dan niet hebben meegeteld voor het halen van de programmatienorm op 1 oktober.

⁵ Voor NT2 de reële groei; tot 1 % voor de overige studiegebieden (zie [Op Stapel 2017-13](#) van 7 november 2017).

- Leerlingen die voldoen aan de toelatingsvoorwaarden voor de derde graad volwassenen van het domein Beeldende en audiovisuele kunsten kunnen níet inschrijven in de derde graad jongeren van het domein Beeldende en audiovisuele kunsten.
- Leerlingen die in hun opleiding van traject veranderen (van traag naar snel, of omgekeerd), en daardoor de globaal toegelaten omvang van hun opleiding zouden overschrijden, tellen in de omkadering voor het betrokken jaar maar voor de helft mee.
- *De regelgeving bepaalt dat een geweigerde inschrijving aan de leerling schriftelijk of elektronisch moet worden meegedeeld binnen tien werkdagen (op zijn verzoek krijgt de leerling toelichting bij de weigering).* Die termijn geldt enkel voor een inschrijving voor de eerste optie binnen het domein. *Eerste optie*-inschrijvingen gaan voor en een academie weet pas eind september of er nog plaatsen over zijn. Voor een tweede optie in het domein moet een weigering worden meegedeeld uiterlijk op 30 september.
- Leerlingen die een opleiding instrument volgen (Muziek) en op het einde van de tweede, respectievelijk derde graad wel al de basiscompetenties hebben bereikt voor hun theoretische vorming, maar nog niet voor hun instrument (herinstromers bijvoorbeeld), kunnen, met toestemming van de directeur, na advies van de betrokken leerkrachten, overgaan naar de volgende graad en voor hun instrument toch nog in de tweede (respectievelijk derde) graad blijven.
- *Een leerling kan een opleiding maar één keer volgen (het is de Vlaamse Regering die vastlegt welke opleiding in de oude structuur overeenkomt met welke opleiding uit de nieuwe).* In de vierde graad van de domeinen Muziek, Dans en Woordkunst-drama komen opties voor zowel in de studierichting ‘vertolkend’ als in de studierichting ‘creërend’. Een leerling kan die optie wel degelijk een keer volgen in de studierichting vertolkend en nóg eens in de studierichting creërend.
- De definitie van *leeractiviteiten op maat* wordt uitgebreid. Het kan ook gaan om *verdiepende leeractiviteiten voor studenten hoger onderwijs op advies van een instelling voor hoger onderwijs*. Concreet gaat het om studenten die, bij hun inschrijving in het hoger kunstonderwijs, bepaalde artistiek-technische of culturele startcompetenties blijken te missen. Ze kunnen dan aankloppen bij een academie (die al dan niet op de vraag ingaat) om hun vaardigheden te laten bijspijkeren.
- Een academie die **drie** schooljaren na elkaar geen enkele optie of muziekinstrument uit de betrokken cluster van opties of instrumenten heeft georganiseerd (of gedurende drie schooljaren een unieke optie of uniek instrument niet heeft georganiseerd), verliest de onderwijsbevoegdheid voor de betrokken cluster (of voor de unieke optie/het uniek instrument). Tot nog toe had de regelgeving het over twee schooljaren.
- De vestigingsplaatsen waarop geen rationalisatienormen wordt toegepast (bijzondere vestigingsplaatsen, structuuronderdelen dans in een vestigingsplaats op meer dan 15 km van een vestigingsplaats waar een structuuronderdeel dans georganiseerd wordt) worden ook niet meegeteld voor de gemiddelde rationalisatienorm. Door ze wél mee te tellen zou het gemiddelde per vestigingsplaats omlaag gehaald worden, waardoor een academie mogelijk andere vestigingsplaatsen zou moeten opgeven.

- Overigens wordt ook de definitie van *bijzondere vestigingsplaats* uitgebreid. Naast *een gebouw of gebouwencomplex waarin een orgel of beiaard tot het onroerend patrimonium behoort en waar uitsluitend de vakken orgel of beiaard worden gegeven*, kan het ook gaan om lokalen met moeilijk verplaatsbare slagwerkinstrumenten, eigendom van een socio-culturele vereniging, een school voor secundair onderwijs of een instelling voor hoger kunstonderwijs, waar uitsluitend het vak slagwerk wordt gegeven. Verder is ook een vestigingsplaats in een gevangenis of een gesloten federaal centrum in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een *bijzondere vestigingsplaats*. Daarbovenop kan de Vlaamse Regering een academie, na een dossieronderzoek, ook nog toestaan een vestigingsplaats als *bijzondere vestigingsplaats* in gebruik te nemen wanneer de infrastructuur, de aard van de toerusting of de leerlingenpopulatie die er verblijft, verantwoordt dat er geen programmatie- en rationalisatienormen op van toepassing zijn. De aanvraag kan gebeuren op elk moment van het schooljaar. Bij de aanvraag moet het protocol van de onderhandelingen in het tussencomité van de scholengroep worden gevoegd. De Vlaamse Regering kan verdere modaliteiten vastleggen voor de manier waarop de aanvraagdossiers moeten worden ingediend en voor de wijze waarop ze worden beoordeeld.
- Als een academie, een volledige vestigingsplaats of een volledig structuuronderdeel in een vestigingsplaats definitief van adres verandert, waarbij alle leerlingen op hetzelfde moment naar het nieuwe adres verhuizen, is dat geen programmatie.
- Hetzelfde geldt voor de verplaatsing bij het begin van het schooljaar van een deel van de leerlingen van een (voordien al) **volledig opgericht** structuuronderdeel naar een nieuwe vestigingsplaats. De rationalisatienormen zijn hier wel van toepassing. Zo'n uitbreiding van een bestaand structuuronderdeel moet uiterlijk op 30 september aan AGODI worden gemeld.
- Voor de kwaliteitscontrole bij een doorlichting gaat de onderwijsinspectie uit van de basiscompetenties, de competenties van de beroepskwalificatie en de competenties van het specifieke gedeelte van de onderwijskwalificatie.
- Het Netoverschrijdend Samenwerkingsverband DKO Brussel krijgt (opnieuw) adviesbevoegdheid bij de beoordeling van aanvragen tot het oprichten van domeinen en structuuronderdelen in Brussel (het gaat om een bevoegdheid die ten onrechte was weggeschreven in het nieuwe niveaudecreet).

Pedagogische Begeleiding

- *De Pedagogische Begeleidingsdienst moet om de drie jaar een begeleidingsplan opstellen. Elk jaar moet hij rapporteren over de activiteiten van het voorbije schooljaar en een financiële verantwoording geven over het gebruik van de werkmiddelen.* Tot nog toe moesten de stukken voor de financiële verantwoording aan de overheid worden bezorgd. Het volstaat voortaan dat ze op de zetel van de begeleidingsdienst ter beschikking liggen van de verificatie.

Diversen

- Verantwoordingsstukken voor de aanwending van financieringsmiddelen kunnen elektronisch beschikbaar gesteld worden. Analoge stukken kunnen vervangen worden door elektronische kopieën, volgens de regels die de Vlaamse Regering zal vastleggen in het uitvoeringsbesluit bij artikel II.25 van het bestuursdecreet (overigens moet ook het bestuursdecreet zélf nog door het Vlaams Parlement worden aangenomen).

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat niet akkoord met het voorontwerp.

Het voorontwerp bevat beslist een aantal positieve maatregelen:

- zo krijgen de scholengemeenschappen in het basis- en het secundair onderwijs de zekerheid dat zij ook na 2020 kunnen doorgaan;
- het getuigschrift dat aangeeft welke doelen de leerling op het einde van het lager onderwijs wél heeft bereikt (voor leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet behalen), wordt geschrapt. Zoals het zich liet aanzien, zou het getuigschrift zijn neergekomen op een afvinklijst, zonder veel inhoudelijke meerwaarde: planlast voor de klassenraad en een mogelijke smet voor de leerling. **Het GO! gaat er wel van uit dat leerlingen met het getuigschrift basisonderwijs hoe dan ook toegang hebben tot de A-stroom in het secundair onderwijs;**
- de mogelijkheid die de Vlaamse Regering, na een dossieronderzoek, krijgt om vestigingsplaatsen in het DKO bijkomend te erkennen als bijzondere vestigingsplaats, op basis van de infrastructuur, de specifieke toerusting of de leerlingenpopulatie.

Maar met een aantal maatregelen (of het ontbreken ervan) kan het GO! het niet eens zijn:

- de vakantieregeling voor leerlingen in alternerende trajecten (de artikelen 100 en 102) is niét conform de afspraken die daarover zijn gemaakt. De mogelijke afwijking op de schoolvakanties zou alléén gelden voor leerlingen met een *overeenkomst alternerende opleiding*. In het voorontwerp is die uitgebreid naar de leerlingen met een *stageovereenkomst alternerende opleiding*. Niet alleen krijgen die leerlingen geen leervergoeding, ze zouden ook nog eens moeten inboeten aan vakantie (en aan mogelijkheden om vakantiejobs te doen);
- bij de afwijkingen op de vakantieduur die het sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kan toestaan voor leerlingen in een alternerende opleiding (in het nieuwe artikel 19, 3° van het decreet *tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen* – artikel 100 van het voorontwerp), is weliswaar opgenomen dat de beslissing in consensus moet worden genomen, maar het Vlaams Partnerschap legt wel vooraf de criteria vast op basis waarvan die beslissing kan/moet worden genomen. Voor het vastleggen van die criteria legt de tekst van het voorontwerp géén consensus op. (vooralsnog? – tijdens de onderhandelingen leek de overheid bereid op de vraag ernaar te willen ingaan). Gezien de niet zeer evenwichtige samenstelling van het Vlaams Partnerschap kunnen die criteria de marge voor een echt consensuele beslissing nochtans danig inperken...;

- in de periodes waarin leerlingen in een alternerende opleiding een gedeelte van hun opleiding op de werkplek moeten volgen tijdens de schoolvakantie, moet op school altijd een personeelslid *stand by* zijn. Schoolbesturen bepalen niet zelf dat een leerling tijdens de vakantie zijn opleiding in een bedrijf moet volgen. Ze zijn afhankelijk van een beslissing in het betrokken sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Het gaat bovendien om leerplichtonderwijs: marge om een leerling, in voorkomend geval, zijn traject niet te laten voortzetten, is er dus niet. Toch zijn de schoolbesturen volledig afhankelijk van de *goodwill* van de personeelsleden, die immers zelf, op basis van vrijwilligheid, bepalen of zij tijdens de schoolvakanties willen komen opdraven (de artikelen 73 en 74). Het schoolbestuur moet daarbij voorzien in een passende compensatieregeling voor het misgelopen vakantieverlof. Omdat de betrokken personeelsleden, naast hun opdracht in alternerende trajecten, vaak ook een opdracht daarbuiten hebben, zal zo'n passende compenserende vakantieverlofregeling er vaak helemaal niet zijn: er wordt immers niet in vervanging voorzien voor personeelsleden die tijdens het schooljaar hun misgelopen vakantieverlof compenseren. De regeling is een letterlijke *copy/paste* van de regeling voor het zomeraanbod in het volwassenenonderwijs. Nu is in het, volledig modulair georganiseerde, volwassenenonderwijs het compenseren van vakantieverlof tijdens het schooljaar ook best doenbaar; desnoods ziet een centrumbestuur ook af van zijn zomeraanbod. Dat ligt enigszins anders in het leerplichtonderwijs...

Het GO! betreurt dat de overheid niet voorziet in een regeling die het vakantieverlof van het personeel laat sporen met de (aangepaste) vakantieregeling van de leerling. Schoolbesturen moeten er maar zien uit te raken via onderhandelingen in hun lokale comités, in een context waarin zij de facto de gegijzelden zijn van een beslissing die elders wordt genomen en van de (overigens terechte) verwachting van het personeel op compensatie voor misgelopen vakantieverlof. Na de onderhandeling moet het schoolbestuur nog afwachten of het hoe dan ook iemand bereid zal vinden in de schoolvakantie naar school te komen...;

- opleidingen in het secundair onderwijs worden ontwikkeld met het oog op een onderwijskwalificatie aan het einde van de derde graad. Het GO! meent dan ook dat een onderwijskwalificatie in de tweede graad van het voltijds secundair onderwijs niet aan de orde is. Als de overheid daar expliciet tóch voor kiest voor de tweede graad arbeidsmarktgerichte finaliteit (artikel 39), moet de toegang tot die onderwijskwalificatie ook in realistische termen zijn gesteld. Het gewijzigde artikel 14 van het decreet *betreffende de kwalificatiestructuur* bepaalt dat de leerling een onderwijskwalificatie op niveau 2 verwerft als hij de eindtermen van de tweede graad heeft bereikt en een of meer beroepskwalificaties of deelkwalificaties heeft behaald. De opleidingen in de tweede graad arbeidsmarktgerichte finaliteit zijn nochtans helemaal niet gericht op het behalen van een beroepskwalificatie of deelkwalificatie. In de meeste gevallen is, gezien de complexiteit, het behalen van, zelfs, een deelkwalificatie ook geen haalbare kaart. Ook deelkwalificatie kunnen vaak maar worden verworven in een realistische leeromgeving (een onderneming). Daarvoor ontbreekt bij de meeste jongeren in de tweede graad de arbeidsrijpheid. Als de leerlingen in de tweede graad arbeidsmarktgerichte finaliteit dan toch een onderwijskwalificatie op niveau 2 moeten kunnen verwerven, dan zou dat mogelijk moeten zijn op basis van *een relevant geheel van competenties*. Die *relevante gehelen van competenties* zouden dan moeten worden geformaliseerd in de curriculum dossiers;

- voor de academies met enkel vestigingsplaatsen in het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad gelden, per domein, gunstigere programmatie- en rationalisatienormen, de zogenaamde Brusselnorm. Een *bijzondere vestigingsplaats* is een gebouw of gebouwencomplex waarin een orgel of beiaard tot het onroerend patrimonium behoort en waar uitsluitend de vakken orgel en beiaard worden gegeven, een gebouw of gebouwencomplex met moeilijk verplaatsbare slagwerkinstrumenten (eigendom van een socio-culturele vereniging, een school voor secundair onderwijs of een *School of Arts*) waar uitsluitend slagwerk wordt gegeven, of een gevangenis of een gesloten federaal centrum in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad; of nog: een vestigingsplaats die door de Vlaamse Regering wegens de infrastructuur, de toerusting of de specifieke aard van de leerlingenpopulatie die er verblijft, als *bijzondere vestigingsplaats* is aangenomen (artikel 113). Op de bijzondere vestigingsplaatsen zijn geen programmatie- en rationalisatienormen van toepassing en er wordt ook abstractie van gemaakt voor het halen van de normen op het niveau van de academie. Het GO! betreurt dat de overheid niet is ingegaan op zijn, herhaalde, verzoek ook voor het behoud van de Brusselnorm, abstractie te maken van de bijzondere vestigingsplaatsen. Ook voor een orgel in Brussel of de Rand (bij wijze van voorbeeld) geldt nochtans dat het niet verplaatsbaar is. Orgels zijn ook niet zomaar inwisselbaar. De logica voor het niet-ingaan op het verzoek ontgaat het GO! dan ook.

Fiocco, de academie van het GO! in Schaarbeek, heeft al jaren een muziekproject lopen in *Centrum Ganspoel*, een centrum in Huldenberg voor de begeleiding van kinderen en volwassenen met een (meervoudige) visuele beperking. Sedert de invoering van het nieuwe niveaudecreet DKO staat die samenwerking onder druk: naar de letter gaat het hier niet om een Brusselse vestigingsplaats. Vóór de invoering van het nieuwe niveaudecreet DKO vormde dat ook geen probleem. Als ook voor de domeinnormen abstractie zou worden gemaakt van de bijzondere vestigingsplaatsen, zou, via een erkenning van het project *Ganspoel* als bijzondere vestigingsplaats, de samenwerking ongestoord kunnen doorlopen, zonder het risico dat de academie voor een domein onder de norm zakt, omdat zij niet meer onder de gunstige norm valt.